

Dossier Coronacrisis

Radio 2

Vlaamse burgemeesters zien eenzaamheid pieken door corona: "Mensen kwijnen weg, maar we staan machteloos"

Vlaanderen gaat gebukt onder eenzaamheid: meer dan 9 op de 10 burgemeesters zeggen dat de eenzaamheid bij hun inwoners is toegenomen door corona. Dat blijkt uit de rondvraag van Radio 2 en de UGent. Bijna alle gemeenten proberen er iets aan te doen. Er wordt massaal rondgebeld, vrijwilligers brengen stoepbezoekjes en veel gemeenten delen kaartjes uit. "Zien dat mensen wegkwijnen in eenzaamheid en daar zo weinig kunnen aan doen, doet pijn." Motivatiepsycholoog Maarten Vansteenkiste pleit voor extra overheidsmaatregelen.

Evelien Vanwalleghem, Luc Van Bakel

di 02 mrt 2021 ☎ 06:00

Er is al een stortvloed aan initiatieven geweest om voor verbondenheid te zorgen in deze moeilijke tijden. Want dat het voor veel mensen moeilijk is, stellen de burgemeesters als geen ander vast. Zij voelen goed aan wat er leeft bij hun inwoners. En ze vinden er geen doekjes om: er is veel meer eenzaamheid nu we met z'n allen al een jaar moeten afstand houden en sociaal contact mijden. 92% van de burgemeesters zegt dat de eenzaamheid van de inwoners is toegenomen door de coronacrisis. En zo goed als alle gemeenten in Vlaanderen nemen initiatieven om daar wat aan te doen. Dat blijkt uit de grote rondvraag van Radio 2 en de UGent.

BEKIJK – Christian Gillé is een van de zorgambassadeurs in Huldenberg. Ze bezoekt Gabby Langsberg (79), die vertelt dat ze eenzaam is (lees voort onder de video):

Bellen, bellen en nog eens bellen

Bijna overal bellen de gemeenten oudere mensen op, alle 80-plussers bijvoorbeeld, om te horen of alles in orde is. Maar in sommige gemeenten gaat het bellen verder. In Limburg zijn er al opvallend veel originele telefoonacties geweest. "In Bilzen hebben we de inwoners gevraagd om op een vrijdagavond in november lukraak door hun contactenlijst te scrollen en diegene op te bellen op wie ze stilvielen", legt schepen Peter Thijs (Trots op Bilzen) uit. "Ook als dat iemand was van wie ze misschien al vergeten waren dat die nog in hun contactenlijst stond, moesten ze die toch even bellen om te vragen hoe het ging." Ook in Lommel werd massaal gebeld: 60 vrijwilligers van 20 verenigingen hebben inwoners gebeld om te vragen hoe het ging.

Ik weet niet meer wat we nog kunnen doen. Inwoners oppeppen die niet goed in hun vel zitten, is niet hetzelfde als een voetpad herstellen

Rik Kriekels (N-VA), burgemeester van Diepenbeek

Eén van de pioniers om iets warmes te doen, was Diepenbeek. Eind oktober lanceerde Diepenbeek de oproep om de kerstverlichting al uit te hangen. Veel steden en gemeenten zijn gevolgd. "Dat was fijn. We wilden iets positiefs doen, er waren al meer dan genoeg negatieve prikkels", blikt burgemeester Rik Kriekels (N-VA) terug. Hij is een beetje moedeloos: "Als ik de mensen nu op straat zie, ze hoeven zelfs niets te zeggen, dan merk ik aan alles dat ze niet meer goed in hun vel zitten. De crisis duurt al een jaar en ik kan dat niet voor hen oplossen. Ik weet eerlijk gezegd niet wat

we als gemeente nog kunnen doen. Het is niet hetzelfde als een voetpad dat hersteld moet worden.”

Stoepbezoekjes

1 op de 4 gemeenten heeft ook “stoepbezoekjes” georganiseerd om de eenzaamheid tegen te gaan. Dat zijn bezoeken van vrijwilligers bij mensen thuis om aan de voordeur, op de stoep, een babbeltje te doen. Dat blijkt vooral een West-Vlaams fenomeen te zijn, want bijna de helft van de West-Vlaamse gemeenten heeft er vrijwilligers op uit gestuurd.

Dat een accordeonist op mijn stoep kwam spelen en zingen, was zo'n leuk moment in een voor de rest maar donkere tijd

Noëlla Ghillebert

In Heuvelland kun je een stoepbezoek aanvragen voor jezelf of voor iemand anders. “En er hoort een verrassing bij”, vertelt Noëlla Ghillebert, die bezoek kreeg. “Er was een accordeonist mee en hij speelde en zong liedjes. Ik moest meezingen. Er waren arbeiders aan het werk in de straat en zij hadden ook mee plezier toen ze ons bezig zagen. Dat was echt een heel leuk moment in een voor de rest maar donkere tijd.”

Zorgambassadeurs

Maar ook in het Vlaams-Brabantse Huldenberg werken ze met stoepbezoeken. 5 'zorgambassadeurs' horen bij de mensen hoe het gaat. In 2020 kregen 63 mensen een bezoekje. “Sinds dit jaar hebben we nog twee extra zorgambassadeurs uitgestuurd en kregen al 113 mensen een bezoekje”, zegt Sofie Van Raemdonck van het sociaal dienstencentrum 't Pijlijser. “De meeste mensen stellen het goed, bij ongeveer 1 op de 10 is er een zorgvraag waar we dan meteen mee aan de slag gaan.”

Christian Gillé is één van de zorgambassadeurs in Huldenberg. Zelf is ze 73, maar ze gaat vaak op pad. “We geven een brief en een geschenkje. Over het algemeen beginnen de mensen zelf over hun leven te praten. De meeste mensen zijn heel spontaan.” Gabby Langsberg (79) is één van de mensen bij wie Christian op bezoek gaat. “Ja, ik ben eenzaam, soms zie ik een hele week niemand. Maar we moeten er allemaal doorheen. Er zijn veel dagen waarop ik tranen laat.”

"Eenzaamheid verdient meer aandacht"

De cijfers zijn geen verrassing voor Maarten Vansteenkiste, motivatiepsycholoog (UGent) en ook verbonden aan de GEMS, de expertengroep die de overheid adviseert bij het coronabeleid. "In januari hebben we een project uitgewerkt om die eenzaamheid op gemeenteniveau aan te pakken. Het was een voorstel vanuit de werkgroep Psychologie en Corona. Het bestond eruit dat we de cultuursector zouden inschakelen om via lokale initiatieven mensen in eenzaamheid beter te bereiken. Via een platform zouden gemeenten elkaar dan kunnen inspireren. Het voorstel was om dit via de Koning Boudewijnstichting te organiseren. Helaas kreeg het voorstel geen financiële ondersteuning vanuit de federale regering. En dat is jammer, want dit had op dit moment zijn vruchten kunnen afwerpen."

De motivatiepsycholoog blijft wel pleiten voor een gecoördineerde aanpak. "Misschien moet er vanuit de provincies initiatief genomen worden? Want voor sommige gemeenten is dit veel om dragen. Al mogen we natuurlijk geen tijd meer verliezen. Het is vandaag dat onze mentale gezondheid onder druk staat. Eenzaamheid is hier een belangrijk element dat meer aandacht verdient."

Beluister het meest recente regionieuws uit West-Vlaanderen